

Studiju kvalitāte: motivācija un atgriezeniskā saikne

Mg.oec., asistents Leonards Budņiks

Dr.oec., asoc. profesore Inga Lapiņa

Inženierekonomikas un vadības fakultāte

Motivācija

Ko darīt, lai studentus motivētu mācīties?

Attieksmes un motivācijas veidošanās galvenais mehānisms ir personiskā ieinteresētība!

- Cik nozīmīgs studentam ir tas, ko viņš mācās?
- Kur to varēs izmantot?
- Vai izlietotā enerģija un laiks ir tā vērti?
- Vai var nemācīties un nokārtot kursu?

Atgriezeniskā saikne

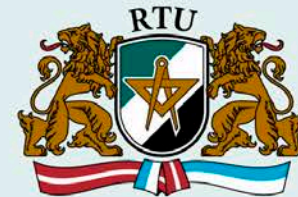

Inovatīvā pieeja akcentē daudzveidīgas sadarbības nozīmi studiju procesā.

Studiju process tiek interpretēts kā **mācīšanās un mācīšanas mijiedarbība**, kur studenti ar docētāja palīdzību mācās gūt atziņas, izprast procesus.

Studiju procesa pārmaiņu pamatā ir **orientācija uz katra studenta līdzatbildību** par viņa mācību sasniegumiem un to atbilstību studiju priekšmeta izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem.

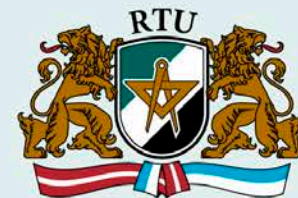
Atgriezeniskā saikne

Studējot būtu jāapgūst zināšanas, kuras students savā individuālajā apziņā sakārto holistiski, sintezēti, apvienojot kategorijās un izprotot sakarības, kas pastāv starp tām.

Strukturētas zināšanas ir izmantojamas zināšanas, kas savukārt nodrošina to produktivitāti jeb pielietojamību jaunās situācijās.

Par priekšmetu

Nosaukums: «Datormācība pamatkurss»,
«Datormācība ekonomistiem».

Fakultāte: RTU IEVF.

Kurss: 1. kurss (abi semestri).

Studentu skaits: ~250 stud.

A. grupas priekšmets.

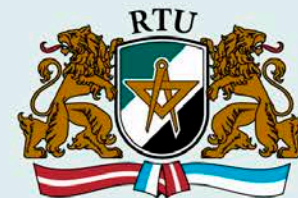
Par priekšmetu

Problēmas:

- Dažāds sagatavotības līmenis.
- Dažāda motivācija mācīties.
- Dažāda attieksme pret mācību procesu.
- Sarežģīti laboratorijas darbi un saspringts darba temps.

Par priekšmetu

Rezultātā:

- Darbi tiek «norakstīti», jo studenti nevar saprast kā un ko jādara.
- Darba temps un atpalikušo atstāšana novārtā samazina motivāciju un vēlmi censties (pat ar iespējām nākt uz konsultācijām – ir vienkāršāk «norakstīt»).
- Ieinteresētība zūd, LD mehāniski tiek norakstīts, bez iedziļināšanās.

Par priekšmetu

lemesls:

Nesapraššanās starp pasniedzēju un studentu.

Priekšlikums

Atgriezeniskās saiknes
veidošana nodarbību laikā

«Datormācības» LD anketas

- Iespēja izteikties pēc katra LD/KD.
- Novērtēt pasniedzēja darbu.
- Uzdot jautājumu.
- Izteikt priekšlikumu.

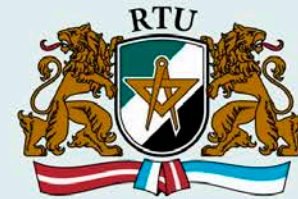
Izmantošana:

- Neformāls nodarbību sākums – anketu apspriešana.
- Studentu vēlmju izzināšana.
- Mācību procesa skaidrošana.

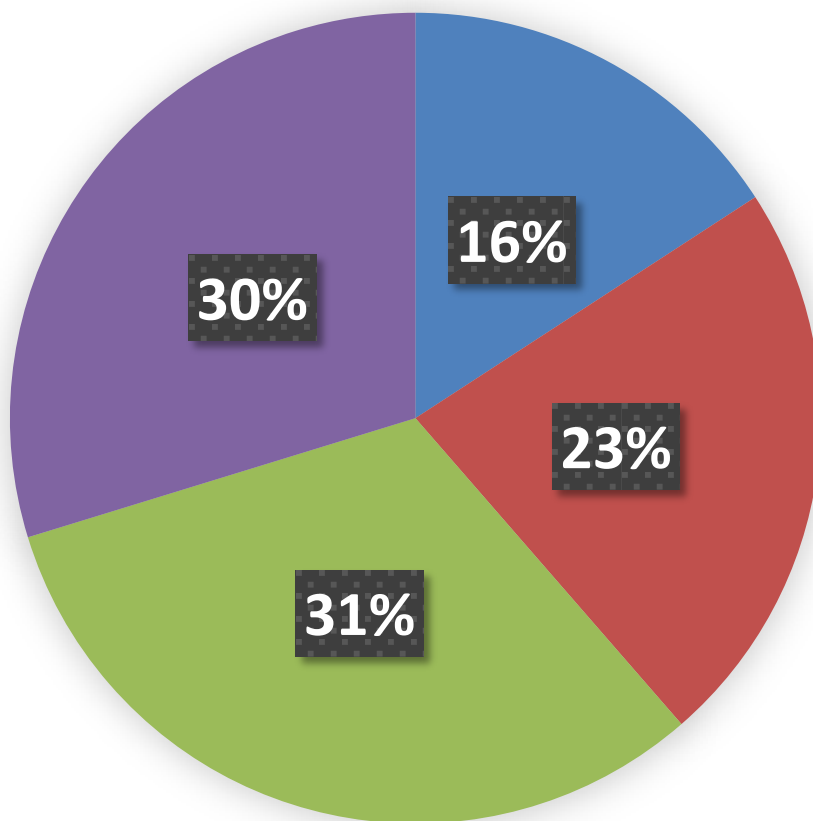
Brīvās atbildes (piemēri)

- **Vai būtu iespējams visu stāstīt lēnāk.**
- Šo laboratorijas darbu bija pat interesanti pildīt, lai arī pagāja diezgan ilgs laiks kamēr pabeidzu. Patīk Excelis.
- **Es ieteiktu izslēgt pasniedzēju ar labo āķi :)**
- Varētu mazliet vairāk laika veltīt, lai visi studenti izprastu, ko no viņiem prasa laboratorijas darbā, t.i., **strādāt auditorijā mazliet lēnāk.**
- Izskatot anketas nav pareizi teikt: "pie šī jautājuma pareizā atbilde bija...", jo anketās mēs rakstam savu subjektīvo viedokli.
- **Tiem, kas sūdzas visu laiku un nav apmierināti - neviens jūs nespiež šeit palikt, [...].**

Studenti par anketu

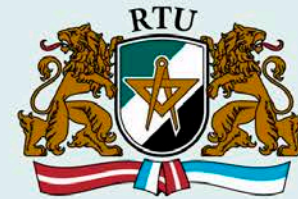

Kāpēc Jūs aizpildāt/-ijāt iknedēļas LD anketas?

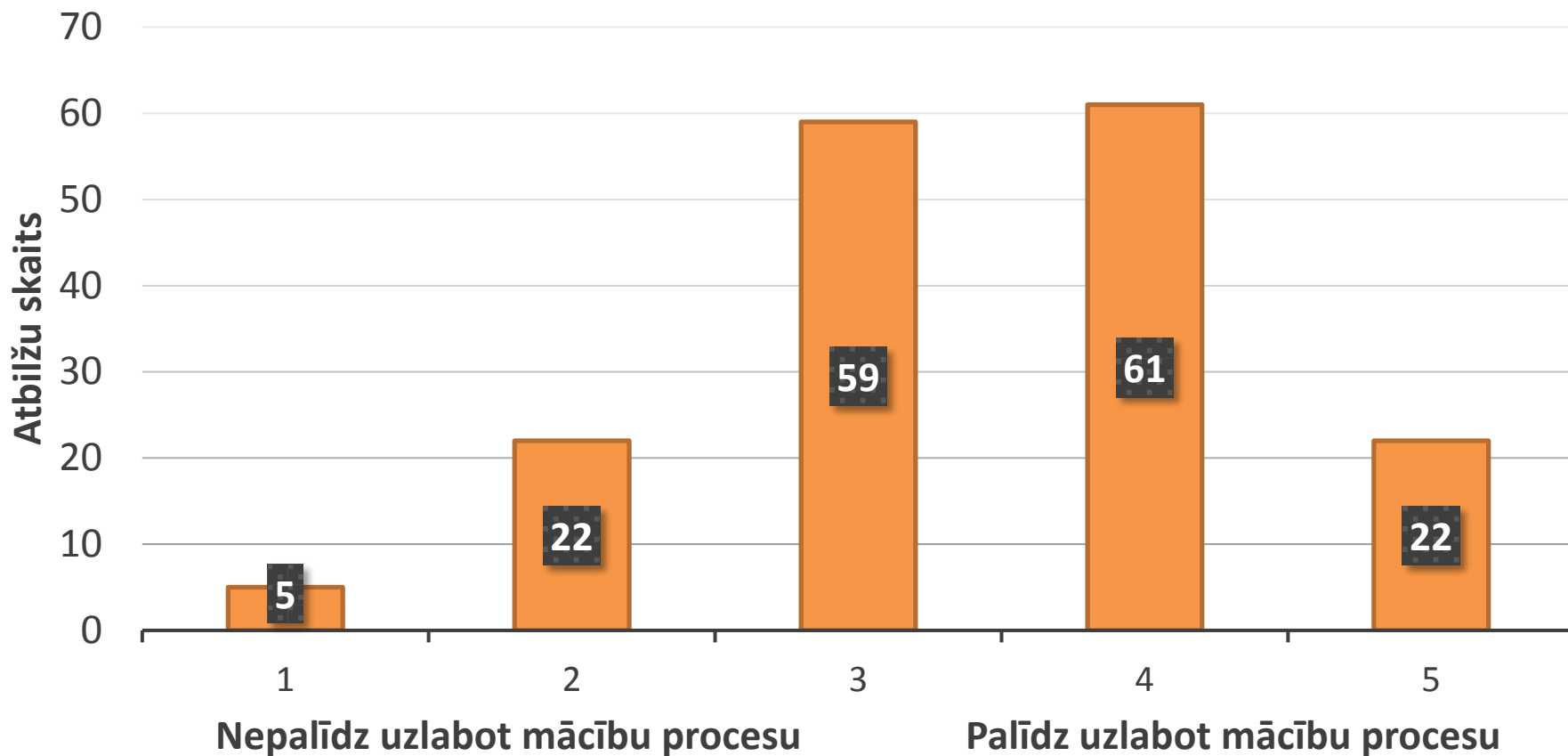

- Es neaizpildu anketu
- Gribu ietekmēt mācību procesu
- Pasniedzējs palūdz
- Vēlme izteikt savu viedokli

Studenti par anketu

Jūs vērtējat anketas ietekmi uz mācību procesu?

Studenti par anketu

78% uzskata, ka studentiem ir jāredz pasniedzējā reakcija uz anketas rezultātiem.

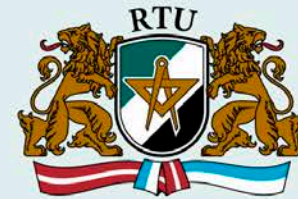
«forši, ka tevī kāds ieklausās»

58% uzskata, ka studentiem ar pasniedzēju ir kopīgi jāstrādā, veidojot mācību vielu, bet

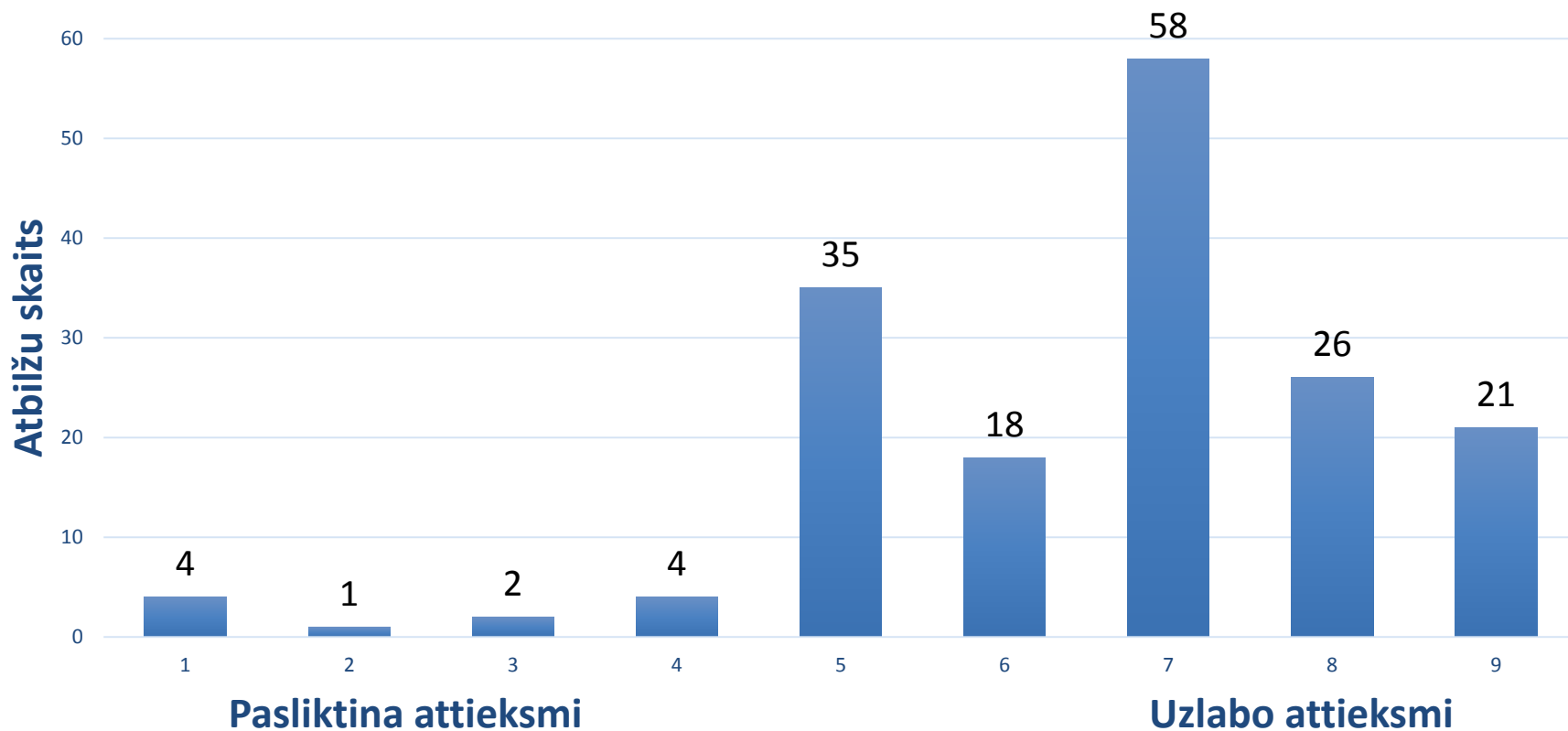
28% uzskata, ka ir jāmēģina ietekmēt visu, ko var.

«Ir tikai normāli, ka pasniedzējs nosaka studiju procesu, tomēr bieži vien studentu ieteikumi ir patiešām noderīgi un vērā ņemami.»

Studenti par anketu

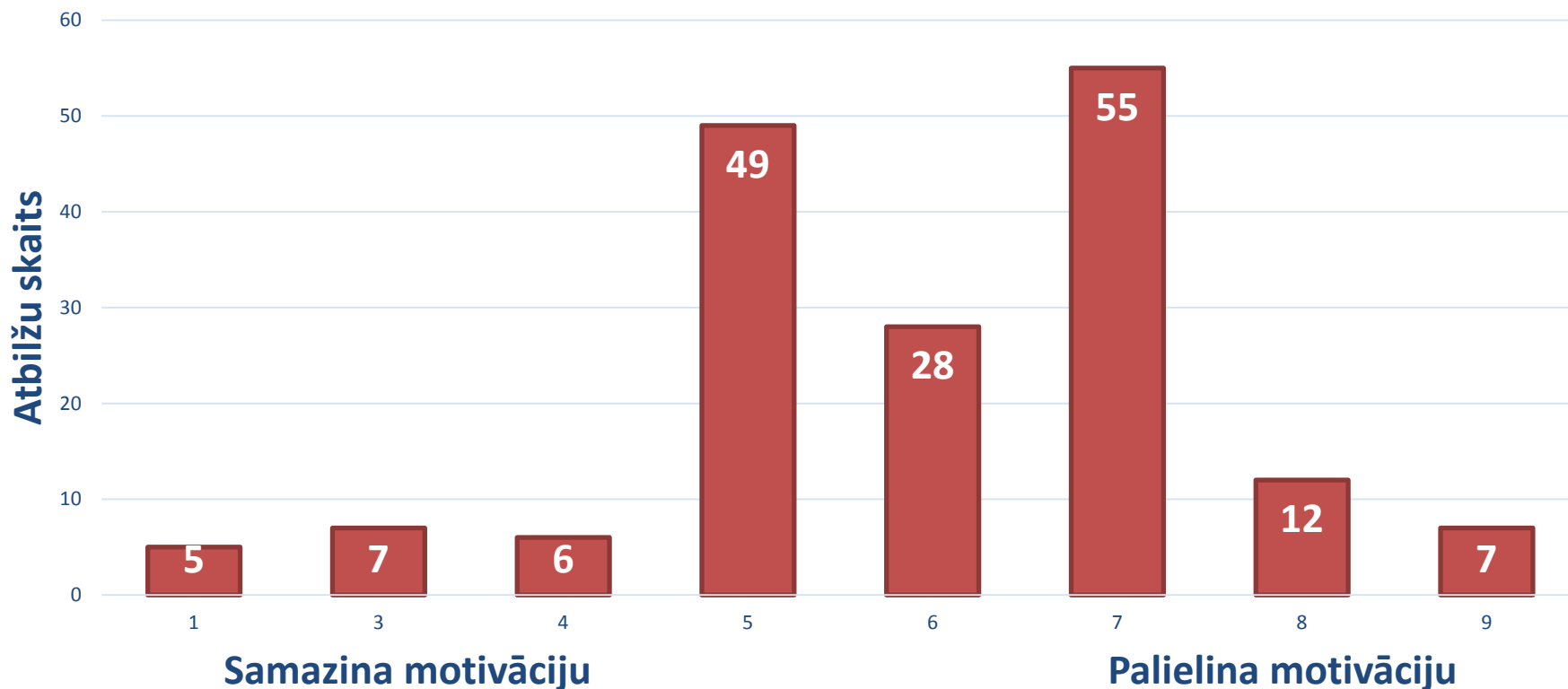
Novērtējiet kā anketas nolasīšana pirms LD ietekmē
Jūsu garastāvokli LD laikā.

Studenti par anketu

Novērtējiet, cik ļoti anketu rezultāti (pārējo studentu viedoklis) ietekmē Jūsu vēlmi mācīties.

Studenti par anketu

91% uzskata, ka anketas ir vajadzīgas.

86% uzskata, ka studentam ir jādod iespēja anonīmi komunicēt ar pasniedzēju.

«Jā, jo tikai tā liela daļa studentu var **paust savu patieso viedokli.**»

«Jā, jo students var baidīties, ka viņa **negatīvais viedoklis var ietekmēt viņa vērtējumu**, ja anketa nebūtu anonīma.»

«Tāpēc, ka vienmēr dominē pasniedzēja un studenta attiecības, kuras savā ziņā nosaka, ka ir grūti kaut ko lūgt un prasīt pasniedzējam!
Tādejādi anonīmi to ir daudz vieglāk izdarīt!»

«[..]Un lai pasniedzējs zinātu kas interesē, ko nesaprot students, kā patīk pasniegšanas veids viņa pasniegtajās lekcijās, laboratorijas darbos.»

Studenti par anketu

Brīvās atbildes:

«Manuprāt, šādām **anketām jābūt arī citos priekšmetos**, jo pasniedzējam ir jāuzklausā studentu ieteikumi un viņu domas, lai uzlabotu mācību procesu :)»

«Patīk anketu neobligātais raksturs - **ir ko teikt, saku, nav ko teikt, klusēju.**

No otras puses - ir anketas, tātad ir kur izpaust savu viedokli! Kāpēc gan neievieš tādas arī citos priekšmetos?»

«Gan jau ka tā ir vajadzīga vismaz statistikai, (tas pats ar refleksijas līmeņi). Varbūt kādām tas var noderēt kā motivācija. Ar anketu var spriest cik psiholoģiski ir gatavi studenti. Ar testu cik reāli ;)»

«Forši palasīt, īpaši komentārus. Patīkami, ka pasniedzējs redz godīgas atbildes. Citur arī derētu ievieš, jo ļauj studentam pateikt arī to, kas nepatīk, to, ko neuzdrošinātos pasniedzējam pateikt "acīs". :)»

«**Noder, bet neuzskatu, ka vajadzētu uzspiest**»

Studenti par anketu

Brīvās atbildes:

«Anketas ir vajadzīgas, **jo liek studentiem vairāk aizdomāties par mācību procesu un tā kvalitāti.** Tās mudina studentus (diemžēl ne visus) aktīvāk iesaistīties gan ar mācībām, gan ar studiju vidi saistīto jautājumu risināšanā.»

«Runājot par citiem priekšmetiem - **anketas varētu dot motivāciju pasniedzējam mainīt pasniegšanas metodes,** ja studenti par to prasa. Ja ir kontakts ar pasniedzēju, un viņš ir ieinteresēts pārmaiņās, tad anketas ir vērtīgas»

«Bieži jaunieši noklusē savu viedokli, **jo baidās, ka tas var ietekmēt vērtējumu,** ja pasniedzējam šis viedoklis būs nepatīkams, tāpēc, protams, ka jādod iespēja anonīmi komunicēt ar pasniedzēju.. bet arī tikai, tad, **ja pasniedzējam ir svarīgi viņa studenti** un tas, lai viņi piedalās priekšmeta pilnveidošanā.»

Secinājumi - studiju kvalitāte

- Studenti atzinīgi novērtē pasniedzēja vēlmi uz klausīt viņus.
- Studenti novērtē pasniedzēja vēlmi pastāvīgi uzlabot mācību procesu.
- Anketas dod iespēju pasniedzējam labāk saprast studentu «noskaņojumu» un laicīgi ievest nepieciešamos uzlabojumus.
- Anketas dod iespēju neformāli uzsākt nodarbību, atgādinot par iepriekšējo tematu.
- Studenti motivē studentus.

Secinājumi - studiju kvalitāte

Ja vēl nesenā pagātnē mēs uzskatījām, ka izglītots ir cilvēks, kas spēj paturēt atmiņā lielu daudzumu zināšanu, tad šobrīd līdzās zināšanu apjomam stājas **zināšanu kvalitāte!**

Daudz vērtīgākas par deklaratīvām zināšanām ir **procesuālas un konceptuālas zināšanas, prasme iegūt un organizēt informāciju, pārstrādāt to un atvasināt jaunas zināšanas.**

Studiju kvalitāte – zināšanu sociālā vērtība un zināšanas nākotnei

ES Mūžizglītības programmas *Leonardo da Vinci*
Inovāciju pārneses projekts Nr:2011-1-PT1-LEO05-08605

Nodarbinātības un prasmju prognozēšanas politikas: Sociālo investīciju atdeves pieeja

*Employability and Skills Anticipation Policies:
a Social ROI Approach*

Studiju kvalitāte – nākotnes uzņēmēji un profesionāļi

ES Mūžizglītības programmas *Leonardo da Vinci*
Inovāciju pārneses projekts Nr.:2012-1-CY1-LEO05-02319

Vadības iemaņu attīstīšana un uzlabošana jaunajiem vadītājiem krīzes laikā: novatoriska apmācību metodika Eiropas jaunajiem profesionāļiem

*Developing and enhancing leadership skills for
young managers in times of crisis: an innovative
training package for European young professionals*

Studiju kvalitāte - ieguvumi

- Motivācija studēt
- Visiem saprotamas, adekvātas un sasniedzamas prasības
- Atgriezeniskā saikne - akadēmiskā personāla un studenta pozitīva komunikācija, balstīta uz abpusēju cieņu
- Pielietojamas un strukturētas zināšanas
- Pozitīva atmosfēra auditorijā

Paldies par uzmanību!

Vai ir kādi jautājumi?